

AVİM
AVRASYA İNCELEMELERİ MERKEZİ
CENTER FOR EURASIAN STUDIES

CENTCOM, EUCOM VE ABD'NİN TÜRKİYE İKİLEMİ -
17.10.2022

Deniz ÜNVER

Blog No: 64
17.10.2022

Deniz ÜNVER

Bağımsız Araştırmacı

9 Eylül 2022 tarihinde CENTCOM Komutanı General Erik Kurilla, Suriye'deki El-Hol Mülteci Kampına bir ziyaret gerçekleştirmiş ve öncesinde IŞİD/DEAŞ'ın yeni kaynaklar elde etmek amacıyla kampı istismar etmek için fırsat kolladığını ima eden bir açıklama yapmıştır[1]. Bunu takiben *Fox News*'a göre Suriye'deki "Kürt güçleri" bir operasyon sırasında El-Hol Kampındaki 300 IŞİD teröristini etkisiz hale getirmiştir[2]. Nitekim haberde operasyonun ABD CENTCOM desteğiyle Suriye Demokratik Güçleri (SDG) tarafından yürütüldüğü belirtilmektedir.[3]

Bu haberler Türk halkının aklında CENTCOM ve görevleri konusunda soru işaretleri yaratmıştır. Tam adı ABD Merkez Kuvvetler Komutanlığı (*United States Central Command*) olan CENTCOM, ABD Silahlı Kuvvetlerinin bir parçasıdır ve amacı Afrika ile Orta Asya arasında kalan bölgede Amerikan güvenlik çıkarlarını korumaktır.[4] CENTCOM ilk olarak 1 Ocak 1983 tarihinde eski ABD Başkanı Ronald Reagan tarafından ABD'nin bölgedeki çıkarlarını desteklemek amacıyla kurulmuştur.[5] İnternet sitesindeki açıklamaya göre İran'ı caydırmak ve şiddet yanlısı aşırılıkçı örgütlerle mücadele etmek Komutanlığın öncelikleri arasındadır.[6]

Bu nedenle CENTCOM'un başlangıçta 4 silahlı kuvvetin her birinden ve Ortak Özel Harekât Komutanlığı'ndan (*Joint Special Operations Command, JSOC*) gelen beş birimi bulunmaktaydı.[7] Nitekim söz konusu birimleri savaşa karşı mücadele eden bir kurum

olarak organize ve koordine etmek CENTCOM'un görevleri arasında yer almaktadır.[8]

Bunlara ek olarak CENTCOM'un sorumluluk sahasında ağırlıklı olarak Orta Doğu'dan olmak üzere 20 ülke yer almaktadır. Söz konusu ülkeler Irak, İran, Pakistan, Afganistan ve Arap Yarımadası, Kuzey ve Kızıldeniz ile Orta Asya ülkeleridir.[9] CENTCOM'un sorumluluk sahasında yer alan bölge, dünyanın ekonomik açıdan en sorunlu ve istikrarsız bölgeleri arasında yer almaktadır.[10] Tahmin edilebileceği gibi bu bölgenin bir özelliği de çok sayıda terörist faaliyetin olması ve bölgenin birçok terör örgütüne ev sahipliği yapmasıdır. [11] Bu nedenle Komutanlık bu bölgede terörizme karşı mücadele etmektedir. Nitekim CENTCOM bugüne kadar Çöl Fırtınası Operasyonu (1991), Irak'a Özgürlük Operasyonu (2003-2011) ve Afganistan Savaşı gibi birçok operasyon gerçekleştirmiştir.[12]

Ancak CENTCOM'un uzun süredir Suriye'de siyaset yapan ve görev alan tek birim olması ve terör örgütü YPG ile yakın ilişki kurması dikkat çekicidir.[13] Başta Brett McGurk olmak üzere CENTCOM yetkilileri, YPG ile kurulan askeri ortaklığı, Amerikan askeriyesi için düşük maliyetli olması ve can kaybına yol açmaması nedeniyle ABD'nin Orta Doğu'ya yaklaşımında bir dönüm noktası olarak kabul etmektedir.[14] Ne yazık ki CENTCOM yetkilileri bu terör örgütünün fikirlerini benimsediklerini açıklamakla kalmamış, Twitterda YPG'li teröristlerin hesaplarını alenen takip ederek ve paylaşımlarını yaparak YPG'yi desteklediklerini kamuoyuna duyurmuşlardır.[15] CENTCOM ve terörist grupların ortaklığının öne çıkan örneklerinden biri de CENTCOM'un yakın zamanda yayınladığı taziye mesajıdır. CENTCOM 23 Temmuz 2022 tarihinde Suriyenin Kamışlı kentinde öldürülen 3 YPG/PKK'lı terörist için bir taziye mesajı yayınlamıştır.[16] Bu taziye mesajının yayımlandığı zamanlama kritiktir, zira İsveç ve Finlandiya'nın PKK/YGP'yi destekledikleri gerekçesiyle Ankara'nın bu ülkelerin NATO üyesi olmalarına karşı çıkmasından önce NATO, Ankara'ya güvenlik kaygılarına saygı gösterileceği sözünü vermiştir.[17]

Sorun teşkil eden yaklaşım, Türkiye'nin Orta Doğu'daki CENTCOM yetkilileriyle muhatap olmaması gerektiğiyle ilgilidir. Türkiye bir Avrupa/NATO üyesidir ve bu nedenle komutanı NATO'nun bir parçası olan EUCOM tarafından kapsanmalıdır. Suriye CENTCOM'un harekât sorumluluğu alanında yer alırken, Türkiye EUCOM'un harekât sorumluluk alanında yer almakta ve dolayısıyla bu komutanlıkla temasları bulunmaktadır.

Bu bağlamda CENTCOM'un bölgedeki yaklaşımının EUCOM tarafından eleştirildiğinin altını çizmek gerekir.[18] EUCOM yetkilileri CENTCOM'un eylemlerini olumsuz ve çoğunlukla NATO'yu zayıflatıcı ve NATO müttefiki Türkiye'nin güvenlik kaygılarını göz ardı edici olarak algılamaktadır.[19] CENTCOM'un NATO ile uyumlu olmadığı da ilave edilebilir.

Genel olarak sorunun özü ABD'nin Türkiye'ye yaklaşımında yatmaktadır. Bir yandan Türkiye'ye NATO müttefiki olduğu her fırsatta hatırlatılmaktadır. Diğer yandan Türkiye, Ortadoğu'da Ankara'nın egemenlik haklarını ve NATO'nun profilini zayıflatan terörist gruplarla çalışan CENTCOM ile etkileşim içinde olmak zorundadır. Buradan ABD'nin Türkiye'yi bir NATO müttefikine yakışmayacak şekilde daha çok bir Orta Doğu ülkesi olarak gördüğü sonucu çıkarılabilir.

[1] Peter Aitken, CENTCOM Chief believes Syria is breeding ground, *Fox News*, September 11, 2022, <https://www.foxnews.com/world/centcom-chief-believes-syria-breeding-ground-generation-isis>

[2] Peter Aitken and Liz Friden, US backed Kurdish Forces detain 300 ISIS Fighters in Al Hol Camp Raid Operations, *Fox News*, September 11, 2022, <https://www.foxnews.com/world/us-backed-kurdish-forces-detain-300-isis-fighters-al-hol-camp-raid-operation>

[3] *Age*.

[4] CENTCOM, *Britannica*, <https://www.britannica.com/topic/CENTCOM>

[5] *Age*.

[6] CENTCOM Priorities, *CENTCOM*, <https://www.centcom.mil/ABOUT-US/COMMAND-PRIORITIES/>

[7] CENTCOM, *Britannica*.

[8] *Age*.

[9] *Age*.

[10] *Age*.

[11] *Age*.

[12] *Age*.

[13] Ömer Kızılcık, How Conflicts between CENTCOM and EUCOM threaten the Turkey-US Safe Zone Deal, *Politics Today*, September 11, 2019, <https://politicstoday.org/how-conflicts-between-centcom-and-eucom-threaten-the-turkey-us-safe-zone-deal/>

[14] *Age*.

[15] *Age*.

[16] Murat Sofuođlu, CENTCOMs sympathy for YPG/PKK terrorists contradicts Washingtons pledges, *TRT World*, July 25, 2022, <https://www.trtworld.com/magazine/centcom-s-sympathy-for-ypg-pkk-terrorists-contradicts-washington-s-pledges-59148>

[17] *Age*.

[18] Kızılıık, How Conflicts between CENTCOM and EUCOM threaten the Turkey-US Safe Zone Deal.

[19] *Age*.

Yazar hakkında :

Atıfta bulunmak için: ÜNVER, Deniz. 2026. "CENTCOM, EUCOM VE ABD'NİN TÜRKİYE İKİLEMİ - 17.10.2022." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Blog No.2022 / 64. Ekim 17. Erişim Nisan 02, 2026. <https://www.avim.org.tr/public/Blog/CENTCOM-EUCOM-VE-ABD-NIN-TURKIYE-İKİLEMİ-17-10-2023>

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE

Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax:** +90 (312) 438 50 26

@avimorgtr

<https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi>

E-Posta: info@avim.org.tr

<http://avim.org.tr>

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır